

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών:
«Επιστήμες της Αγωγής - Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση με την χρήση
των ΤΠΕ (e-Learning)»

Σχεδιασμός, υλοποίηση και αποτίμηση διδακτικής
παρέμβασης για την ομαλή μετάβαση μαθητών πρώιμης
παιδικής ηλικίας στο Δημοτικό Σχολείο με τη μέθοδο της
Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (ΕΞΑΕ)

Κολοκυθά Ιωάννα (Α.Μ. 1012)
Συννεφάκης Χρήστος (Α.Μ. 1034)

Επιτροπή Κρίσης ΔΕ

Αναστασιάδης Π.

Ιβρίντελη Μ.

Χρηστίδης Κ.

Ρέθυμνο, 2018

Ιδιαίτερες ευχαριστίες

κ. Αναστασιάδη Παναγιώτη

κ. Ιβρίντελη Μαρία

κ. Χρηστίδη Κωνσταντίνο

και στον κ. Λάμπρο Καρβούνη

“Ο Οδυσσέας πάει δημοτικό” ή

Μετάβαση και εξ Αποστάσεως Σχολική Εκπαίδευση

Βασίστηκε στο ερευνητικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα παιδαγωγικής αξιοποίησης της ΔΤ «Οδυσσέας» του Εργαστηρίου Προηγμένων Μαθησιακών Τεχνολογιών στη Δια Βίου και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση (Ε.ΔΙ.Β.Ε.Α.) του ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Κρήτης.

1. Σκοπός (1-3)

1.

Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή μιας διδακτικής παρέμβασης για τη σχολική μετάβαση μαθητών πρώιμης παιδικής ηλικίας με τη μεθοδολογία του προγράμματος «Οδυσσέας», που αξιοποιεί:

- ✔ τα πλεονεκτήματα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης
- ✔ τα οφέλη της ΔΤ

1. Σκοπός (2-3)

● με στόχο

- την επίτευξη συνέχειας με τις προηγούμενες εμπειρίες των παιδιών,
- την ενίσχυση της αυτοπεποίθησής τους,
- τη διάθεση αποδοχής νέων εμπειριών και, τέλος,
- την καλλιέργεια σχέσεων εμπιστοσύνης μεταξύ παιδιών και εκπαιδευτικών.

1. Σκοπός (3-3)

2.

Η διερεύνηση του κατά πόσο η συγκεκριμένη μεθοδολογία ενισχύει δεξιότητες που είναι κρίσιμες για την ομαλή μετάβαση μαθητών πρώιμης παιδικής ηλικίας στο δημοτικό.

2. Ερευνητικά Ερωτήματα

Σε ποιο βαθμό η προτεινόμενη μεθοδολογία επηρέασε τη διάθεση αποδοχής νέων εμπειριών από τα παιδιά.

1

2

Σε ποιο βαθμό η προτεινόμενη μεθοδολογία ενίσχυσε τις σχέσεις μεταξύ των παιδιών τοπικής και απομακρυσμένης τάξης.

Σε ποιο βαθμό η προτεινόμενη μεθοδολογία ενίσχυσε τις σχέσεις των παιδιών με τους εκπαιδευτικούς.

3

4

Σε ποιο βαθμό η προτεινόμενη μεθοδολογία ενίσχυσε την αυτοπεποίθηση των παιδιών ως προς τη μετάβασή τους.

3. Συνεισφορά της διπλωματικής

ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Δημιουργία ενός εύχρηστου εργαλείου για την υλοποίηση προγραμμάτων μετάβασης, αξιοποιώντας τις σκέψεις και τις ανάγκες των ίδιων των παιδιών και τα πλεονεκτήματα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης.

ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

Διερεύνηση της καλλιέργειας δεξιοτήτων και υιοθέτησης στάσεων από τους μαθητές, μέσα από την εφαρμογή ενός προγράμματος διαδραστικών τηλεδιασκέψεων.

ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ & ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

Ανάδειξη πλεονεκτημάτων της χρήσης της συμπληρωματικής σχολικής εξΑΕ σε μαθητές πρώιμης παιδικής ηλικίας.

ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

Διερεύνηση της μετάβασης στο δημοτικό σχολείο, λαμβάνοντας υπόψη τη φωνή και τις σκέψεις των παιδιών.

4. Δομή

01

Θεωρητικό πλαίσιο

02

Σχεδιασμός του προγράμματος
“Ο Οδυσσέας πάει Δημοτικό”

03

Μεθοδολογία έρευνας

04

Αποτελέσματα έρευνας και
Συμπεράσματα -Περιορισμοί

4α. Θεωρητικό Πλαίσιο (1-3)

Ο παιδαγωγικός σχεδιασμός των τηλεδιασκέψεων στηρίχθηκε:

Στις σύγχρονες προσεγγίσεις ερμηνείας του ζητήματος της μετάβασης, μέσα από την οπτική των οικοσυστημικών και κοινωνικοπολιτισμικών μοντέλων.

Στο παιδαγωγικό πλαίσιο αξιοποίησης της ΔΤ, που εφαρμόζεται στο πρόγραμμα «Οδυσσέας», το οποίο στηρίζεται στη διαθεματική προσέγγιση της γνώσης, στις θεωρίες οικοδόμησης της γνώσης, στη μέθοδο project και, τέλος, στις αρχές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης της ADEC.

4α. Θεωρητικό Πλαίσιο (2-3)

Ο παιδαγωγικός σχεδιασμός των τηλεδιασκέψεων στηρίχθηκε:

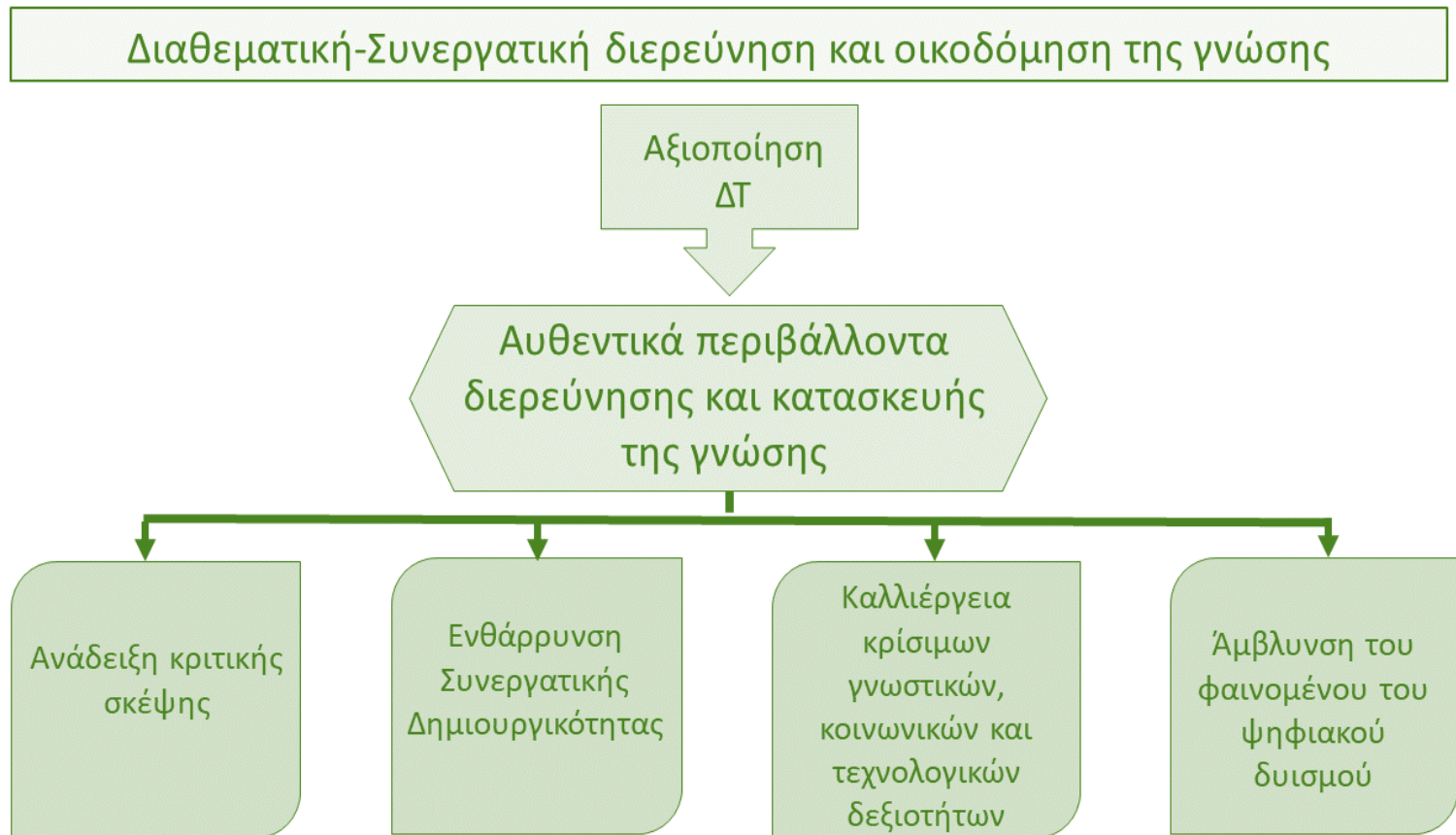
Στη θεμελιωμένη, ερευνητικά, θέση, της ενίσχυσης κρίσιμων δεξιοτήτων μετάβασης, όπως η αυτοπεποίθηση, η συναισθηματική νοημοσύνη, η δυνατότητα δράσης και η ανθεκτικότητα, μέσω της εμπλοκής σε δημιουργικές δραστηριότητες, όπως η ψηφιακή αφήγηση (Jindal-Snape, 2012), οι οποίες, σύμφωνα με κοινωνικοπολιτισμικές προσεγγίσεις, αποκτούν ιδιαίτερη προστιθέμενη αξία όταν διαδραματίζονται σε συνεργατικά περιβάλλοντα (Littleton & Miell, 2004; Sawyer, 2007, όπ. αναφ. στο Αναστασιάδης, 2014).

4α. Θεωρητικό Πλαίσιο (3-3)

● Η μετάβαση στο δημοτικό...

μια δυναμική διαδικασία, η έναρξη της οποίας τοποθετείται στο νηπιαγωγείο και η ολοκλήρωσή της «κατά τη διάρκεια του πρώτου ή του δεύτερου σχολικού έτους, όταν το κάθε παιδί, ανάλογα με τον προσωπικό του ρυθμό ανάπτυξης και τις λοιπές προϋποθέσεις του, ενστερνισθεί τη νέα ταυτότητα και τον συνεπαγόμενο από αυτή ρόλο του μαθητή ή της μαθήτριας» (Γουργιώτου & Γκλιάου-Χριστοδούλου, 2016).

4β. Το πρόγραμμα παιδαγωγικής αξιοποίησης της ΔΤ «Οδυσσέας». (1-3)

4β. Το πρόγραμμα παιδαγωγικής αξιοποίησης της ΔΤ «Οδυσσέας». (2-3)

Η συνεργατική δημιουργικότητα...

Αμοιβαιότητα Των μελών της ομάδας

διερεύνηση μιας κοινής προοπτικής

ανταλλαγή ιδεών, εμπειριών και βιωμάτων

τη διαπραγμάτευση ενός συνολικού νοήματος

(Αναστασιάδης, 2014)

4β. Το πρόγραμμα παιδαγωγικής αξιοποίησης της ΔΤ «Οδυσσέας». (3-3)

● Η συνεργατική δημιουργικότητα...

δίνει στα παιδιά τη δυνατότητα να δημιουργήσουν ένα περιβάλλον με βάση τις ανάγκες, τους προβληματισμούς και τους φόβους τους.

Μέσα σε αυτό μπορούν να εκτεθούν με ασφάλεια σε προβληματικές καταστάσεις, που άπτονται της μετάβασής τους και να τις αντιμετωπίσουν (Jindal-Snape, 2012), ενσωματώνοντας, παράλληλα, τις πολυδιάστατες απόψεις τους για τα ζητήματα που τα αφορούν, σε κάθε κρίσιμη φάση της ζωής τους.

5γ. Ο Οδυσσέας πάει δημοτικό.... (1-2)

Μέσα από την εφαρμογή της μεθοδολογίας του προγράμματος «Οδυσσέας», δημιουργήθηκε ένα συνεργατικό περιβάλλον μάθησης, μέσα στο οποίο μαθητές και εκπαιδευτικοί, από κοινού, σχεδίασαν και υλοποίησαν δράσεις, με δημιουργικό και παιγνιώδη χαρακτήρα, προκειμένου να προσεγγίσουν το θέμα της μετάβασης στο Δημοτικό Σχολείο.

5γ. Ο Οδυσσέας πάει δημοτικό.... (2-2)

1^η τηλεδιάσκεψη

- Χαιρετισμοί- Γνωριμία τάξεων
- Προβολή ταινίας κινουμένων σχεδίων

«Ο Φράνκλιν πάει σχολείο»

- Συζήτηση και ανάδειξη θέματος προς διερεύνηση (Μετάβαση)

Στάδιο Α: Εισαγωγικές δραστηριότητες
1η Τηλεδιάσκεψη (26/04/2018)

Δημοτικό Σχολείο Κατωχωρίου

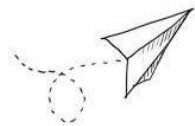
7^ο Νηπιαγωγείο Κισιάμου

Μια μέρα στο σχολείο μου...

Πριν την 2^η τηλεδιάσκεψη

1η διερεύνηση του θέματος στις τοπικές τάξεις μέσα από:

- Τα βιώματα και τις εμπειρίες τους
- Τη λογοτεχνία
- Τα εικαστικά

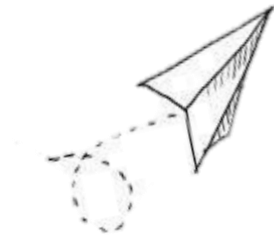
2^η τηλεδιάσκεψη

Προβολή ταινίας animation “Μια μέρα στο σχολείο»

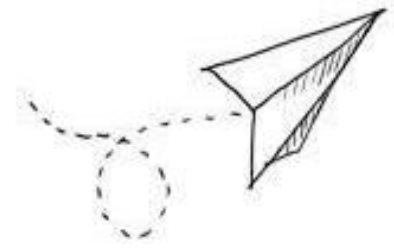
Ανάδειξη 3 υποενοτήτων

*Αχ! Αυτοί οι φίλοι,
Αχ! Αυτά τα μαθήματα,
Αχ! Αυτοί οι δάσκαλοι*

Βίντεο που προβλήθηκε με τίτλο
«Μια μέρα στο σχολείο».

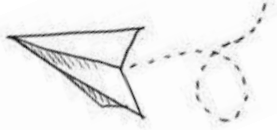

Πριν την 3^η τηλεδιάσκεψη

Δημιουργία σεναρίου ανά ομάδα και εικονογράφηση

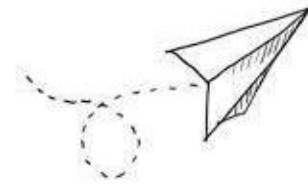
3^η τηλεδιάσκεψη

Συνεργατική οικοδόμηση της γνώσης
Παρουσίαση σεναρίων & αναστοχασμός

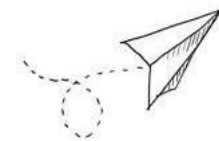

Πριν την 4^η τηλεδιάσκεψη

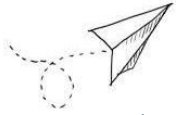

Δημιουργία ταινιών animation ανά ομάδα

Πριν την 4^η τηλεδιάσκεψη

Δημιουργία ταινιών animation ανά ομάδα

4^η τηλεδιάσκεψη

Στάδιο Δ

4η Τηλεδιάσκεψη
(11/06/2018)

Συνεργασία ομάδων
από απόσταση
3η Τηλεδιάσκεψη
(29/05/2018)

Στάδιο Β: Εικονική τάξη
2η Τηλεδιάσκεψη
(10/05/2018)

Εισαγωγικές δραστηριότητες
1η Τηλεδιάσκεψη (26/04/2018)

Παρουσίαση Animation
– Διάλογος μεταξύ των
μαθητών

Άχ! Αυτά τα μαθήματα

Άχ! Αυτοί οι δάσκαλοι

Άχ! Αυτοί οι φίλοι

6. Μεθοδολογία (1-2)

Η μεθοδολογική προσέγγιση που χρησιμοποιήθηκε στην έρευνα ήταν η **ποιοτική μέθοδος της ανάλυσης περιεχομένου**.

○ Στο πρόγραμμα έλαβαν μέρος 24 μαθητές νηπιαγωγείου και Α' και Β' τάξης του δημοτικού σχολείου

○ Η έρευνα βασίζεται στη συλλογή δεδομένων με βάση την ημιδομημένη συνέντευξη (από παιδιά και εκπαιδευτικούς) και την τήρηση ημερολογίου από τους ερευνητές μέσω της συμμετοχικής παρατήρησης.

○ συμμετείχαν σε τέσσερις τηλεδιασκέψεις, εντός του τρίτου τριμήνου του σχολικού έτους 2017-18

6. Μεθοδολογία (2-2)

Α' φάση : ΠΡΙΝ
Μάρτιος/Απρίλιος 2018

- Ατομικές συνεντεύξεις **πριν** την υλοποίηση του προγράμματος ΤΔ των μαθητών του 4ου Νηπιαγωγείου Κισάμου & Δ.Σ. Κατωχωρίου που συμμετείχαν στο πρόγραμμα & των εκπαιδευτικών της τάξης

Β' φάση: ΜΕΤΑ
Ιούνιος 2018

- Ατομικές συνεντεύξεις **μετά** την υλοποίηση του προγράμματος ΤΔ των μαθητών του 4ου Νηπιαγωγείου Κισάμου & Δ.Σ. Κατωχωρίου που συμμετείχαν στο πρόγραμμα & εκπαιδευτικών της τάξης

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε το σχολικό έτος 2017-2018, την περίοδο Μαρτίου-Ιουνίου 2018 και είχε ως αντικείμενο τη διερεύνηση των απόψεων των μαθητών ως προς το Δημοτικό σχολείο, τις σχέσεις με τα παιδιά και τους εκπαιδευτικούς, την εικόνα που έχουν σχηματίσει για τον δάσκαλο/α και την αυτοπεποίθησή τους, όσον αφορά την ανταπόκρισή τους στις απαιτήσεις του Δημοτικού σχολείου, μέσα από τις αρχικές και τελικές ατομικές τους συνεντεύξεις. Στην έρευνα επίσης συμμετείχαν και οι δύο εκπαιδευτικοί των μαθητών των δύο σχολείων, οι οποίοι λειτούργησαν ως εξωτερικοί παρατηρητές.

Αποτελέσματα & Συμπεράσματα

1ο Ερευνητικό ερώτημα: Σε ποιο βαθμό η προτεινόμενη μεθοδολογία επηρέασε τη διάθεση αποδοχής νέων εμπειριών από τα παιδιά.

Απόψεις για τον δάσκαλο ΠΡΙΝ

Μαθητές νηπιαγωγείου

Ανάμεικτες απόψεις από τα νήπια. Επικεντρώνονται στον ρόλο του και εκφράζουν άγχος για τη συμμόρφωσή τους στους κανόνες και την εξουσία του δασκάλου και του διευθυντή σε αυτό το ζήτημα.

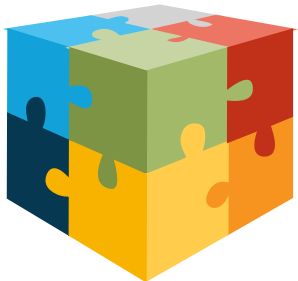
Μαθητές δημοτικού: Θετική εικόνα. Τονίζουν τον ρόλο του στη μάθηση, την τήρηση των κανόνων και την υποστήριξή τους.

Απόψεις για τον δάσκαλο ΜΕΤΑ

Τονίζεται ο βοηθητικός, υποστηρικτικός ρόλος του δασκάλου και η συμβολή του στην τήρηση των κανόνων. Εκφράζεται οικειότητα προς το πρόσωπό του.

1ο Ερευνητικό ερώτημα: Σε ποιο βαθμό η προτεινόμενη μεθοδολογία επηρέασε τη διάθεση αποδοχής νέων εμπειριών από τα παιδιά.

Απόψεις για το δημοτικό σχολείο

ΠΡΙΝ

Μαθητές νηπιαγωγείου

Αναδεικνύουν τον ρόλο του παιχνιδιού στην αυλή με τους φίλους και τα μαθήματα.

Μαθητές δημοτικού

Εστιάζουν στα μαθήματα, τις κατασκευές και τις δράσεις, ενώ κάνουν αναφορές στο παιχνίδι και τους φίλους.

Απόψεις για την απόκτηση νέων φίλων

Οι μαθητές του Νηπιαγωγείου και του Δημοτικού, στις αρχικές και τελικές τους απόψεις, είναι θετικοί στην απόκτηση νέων φίλων.

Απόψεις για το δημοτικό σχολείο

ΜΕΤΑ

Μαθητές νηπιαγωγείου

Αναφέρονται κυρίως στα μαθήματα και στο διάβασμα, ενώ φαίνεται να τονίζουν τον περιορισμένο χρόνο για διάλειμμα και παιχνίδι. Σημαντικές οι νέες γνωριμίες.

Μαθητές δημοτικού

Εστιάζουν στα μαθήματα, στις κατασκευές, στο διάλειμμα και στο παιχνίδι

2ο Ερευνητικό ερώτημα: Σε ποιο βαθμό η προτεινόμενη μεθοδολογία ενίσχυσε τις σχέσεις μεταξύ των παιδιών τοπικής και απομακρυσμένης τάξης.

Απόψεις για τους μαθητές της απομακρυσμένης τάξης **ΠΡΙΝ**

Οι μαθητές και των δύο σχολείων στις αρχικές τους απόψεις εκφράζουν φόβο και επιφυλακτικότητα για τους μαθητές της απομακρυσμένης τάξης, ενώ προσδοκούν την καλλιέργεια φιλικών σχέσεων με αυτούς.

Απόψεις για τους μαθητές της τοπικής τάξης

Εστίαση στις διαπροσωπικές σχέσεις και αλληλεπιδράσεις μέσα από τις δραστηριότητες και το παιχνίδι.

Απόψεις για τους μαθητές της απομακρυσμένης τάξης **ΜΕΤΑ**

Στις τελικές τους απόψεις φαίνεται ότι ανέπτυξαν σχέσεις με τους μαθητές της απομακρυσμένης τάξης, καλλιέργησαν φιλικές σχέσεις και αναφέρονται στα συναισθήματα χαράς που βίωσαν.

3ο Ερευνητικό ερώτημα: Σε ποιο βαθμό η προτεινόμενη μεθοδολογία ενίσχυσε τις σχέσεις των παιδιών με τους εκπαιδευτικούς.

Απόψεις για τους εκπαιδευτικούς της απομακρυσμένης τάξης **ΠΡΙΝ**

Οι μαθητές και των δύο σχολείων στις αρχικές τους απόψεις εκφράζουν προσδοκίες για ανάπτυξη σχέσης με τον εκπαιδευτικό της απομακρυσμένης τάξης, μέσα από το παιχνίδι, τα μαθήματα, την αμφίδρομη υποστήριξη.

Απόψεις για τους εκπαιδευτικούς της τοπικής τάξης

Περιορισμένες αναφορές στον δάσκαλο της τοπικής τάξης. **Περιορισμός της έρευνας.**

Απόψεις για τους εκπαιδευτικούς της απομακρυσμένης τάξης **ΜΕΤΑ**

Στις τελικές τους απόψεις αναφέρονται στις σχέσεις που καλλιέργησαν με τον εκπαιδευτικό της απομακρυσμένης τάξης, μέσα από τις δραστηριότητες. Θετικά συναισθήματα. Οικειότητα.

4ο Ερευνητικό ερώτημα: Σε ποιο βαθμό η προτεινόμενη μεθοδολογία ενίσχυσε την αυτοπεποίθηση των παιδιών ως προς τη μετάβασή τους.

Αυτοπεποίθηση

ΠΡΙΝ

Μαθητές νηπιαγωγείου

Πηγή της αυτοπεποίθησης είναι οι δεξιότητες που έχουν κατακτήσει, το γεγονός ότι αισθάνονται πια μεγάλοι και η ύπαρξη μεγαλύτερων αδελφών στο δημοτικό.

Μαθητές δημοτικού:

είναι η προσπάθεια, η υποστήριξη και τα έμφυτα χαρακτηριστικά τους.

Αυτοπεποίθηση

ΜΕΤΑ

Μαθητές νηπιαγωγείου

Πηγή της αυτοπεποίθησης για τους μαθητές του νηπιαγωγείου είναι η υποστήριξη των φίλων και του εκπαιδευτικού και η ευχαρίστηση που αντλούν από τα νέα μαθήματα.

Μαθητές δημοτικού:

είναι η προσπάθεια και τα ατομικά χαρακτηριστικά τους.

4ο Ερευνητικό ερώτημα: Σε ποιο βαθμό η προτεινόμενη μεθοδολογία ενίσχυσε την αυτοπεποίθηση των παιδιών ως προς τη μετάβασή τους.

- Υπάρχουν όμως κάποιοι μαθητές που δεν εκφράζουν αυτοπεποίθηση, αλλά αβεβαιότητα.
- Τόσο οι αρχικοί όσο και οι τελικοί προβληματισμοί επικεντρώνονται στο νέο πρόσωπο του εκπαιδευτικού, τις απαιτήσεις του νέου πλαισίου και την μη ύπαρξη φίλων.

- Οι φίλιες συμβάλλουν καθοριστικά στην αυτοπεποίθηση και στην εμπιστοσύνη των παιδιών και παίζουν βασικό υποστηρικτικό ρόλο στο σχολείο.
- Η ενίσχυση της αυτοπεποίθησης των μαθητών πρώιμης παιδικής ηλικίας ως προς τη μετάβασή τους στο δημοτικό σχολείο φαίνεται να είχε θετικά αποτελέσματα, καθώς οι μαθητές, γνωρίζοντας τις δυσκολίες του νέου πλαισίου, εξέφρασαν την πεποίθηση πως θα τα καταφέρουν.

Συμπεράσματα (1-3)

Συμπέρασμα 1ο

Η προτεινόμενη μεθοδολογία μπορεί να εφαρμοστεί με επιτυχία και σε μαθητές πρώιμης παιδικής ηλικίας, διευρύνοντας έτσι το πεδίο εφαρμογής της.

Συμπέρασμα 2ο

Ως προς το πρώτο ερευνητικό ερώτημα, η συμμετοχή των μαθητών στο, εν λόγω, πρόγραμμα συνέβαλε θετικά και ενίσχυσε τη διάθεση αποδοχής νέων εμπειριών, αναφορικά με το δημοτικό σχολείο, τις δράσεις που υλοποιούνται σε αυτό καθώς και τις σχέσεις μεταξύ παιδιών και εκπαιδευτικών.

Συμπεράσματα (2-3)

Συμπέρασμα 3ο

Ως προς το δεύτερο ερευνητικό ερώτημα, η δημιουργία φιλικών σχέσεων αποτελεί βασική προτεραιότητα για τους μαθητές πρώιμης παιδικής ηλικίας, αναφορικά με τη μετάβασή τους. Η προτεινόμενη μεθοδολογία ενίσχυσε τις σχέσεις μεταξύ μαθητών τοπικής και απομακρυσμένης τάξης, δημιουργώντας τις απαραίτητες προϋποθέσεις.

Συμπέρασμα 4ο

Ως προς το τρίτο ερευνητικό ερώτημα, η αξιοποίηση της ΔΤ με την προτεινόμενη μεθοδολογία φαίνεται να συμβάλλει στην ανάπτυξη ποιοτικών σχέσεων και αλληλεπιδράσεων μεταξύ παιδιών και εκπαιδευτικών.

Συμπεράσματα (3-3)

Συμπέρασμα 5ο

Ως προς το τέταρτο ερευνητικό ερώτημα, η ενίσχυση της αυτοπεποίθησης των μαθητών πρώιμης παιδικής ηλικίας, ως προς τη μετάβασή τους στο δημοτικό σχολείο, φαίνεται να είχε θετικά αποτελέσματα. Η προτεινόμενη μεθοδολογία, μέσω της ενθάρρυνσης της συνεργατικής δημιουργικότητας, συνέβαλε θετικά προς αυτή την κατεύθυνση.

Περιορισμοί

- Τα υποκείμενα της παρούσας έρευνας ήταν οι μαθητές δύο μικρών, σε πληθυσμό, σχολείων του Ν. Χανίων. Τα αποτελέσματα, λοιπόν, είναι βέβαιο πως δεν μπορούν να γενικευθούν.
- Επίσης, η μέθοδος της ανάλυσης περιεχομένου, που χρησιμοποιήθηκε, δεν ενδείκνυται για τη γενίκευση των αποτελεσμάτων.
- Η έρευνα επικεντρώθηκε στους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς των δύο σχολείων, αποκλείοντας τους υπόλοιπους εμπλεκόμενους στη διαδικασία μετάβασης, λόγω του χρονικού περιορισμού της εργασίας.
- Επίσης, ο χρονικός περιορισμός της εργασίας επηρεάζει τα αποτελέσματά της, καθώς η μετάβαση, όπως έχουμε προαναφέρει, δεν είναι ένα στιγμιαίο γεγονός, αλλά μια εμπειρία που αρχίζει πολύ πριν και εκτείνεται χρονικά πολύ αργότερα από την πρώτη μέρα του σχολείου.

Προτάσεις για μελλοντική έρευνα

1. εκπόνηση ενός ολοκληρωμένου προγράμματος με τη μέθοδο της εξαΕ που να συμπεριλαμβάνει, πέρα από τους μαθητές, τους γονείς τους εκπαιδευτικούς και τη διοίκηση των σχολικών μονάδων, προκειμένου να μελετηθεί σφαιρικά το ζήτημα.
2. η διεξαγωγή μιας διαχρονικής έρευνας, η οποία θα μελετήσει το ζήτημα της μετάβασης στην εξέλιξή του, από το νηπιαγωγείο ως το τέλος της Β' δημοτικού.
3. η επανάληψη της έρευνας σε ένα πολυθέσιο δημοτικό σχολείο.
4. επανάληψη της έρευνας μεταξύ σχολείων που εμπλέκονται άμεσα στο ζήτημα αυτό και η σύγκριση των δεδομένων.

● Σας ευχαριστούμε για την προσοχή σας